

SAYI

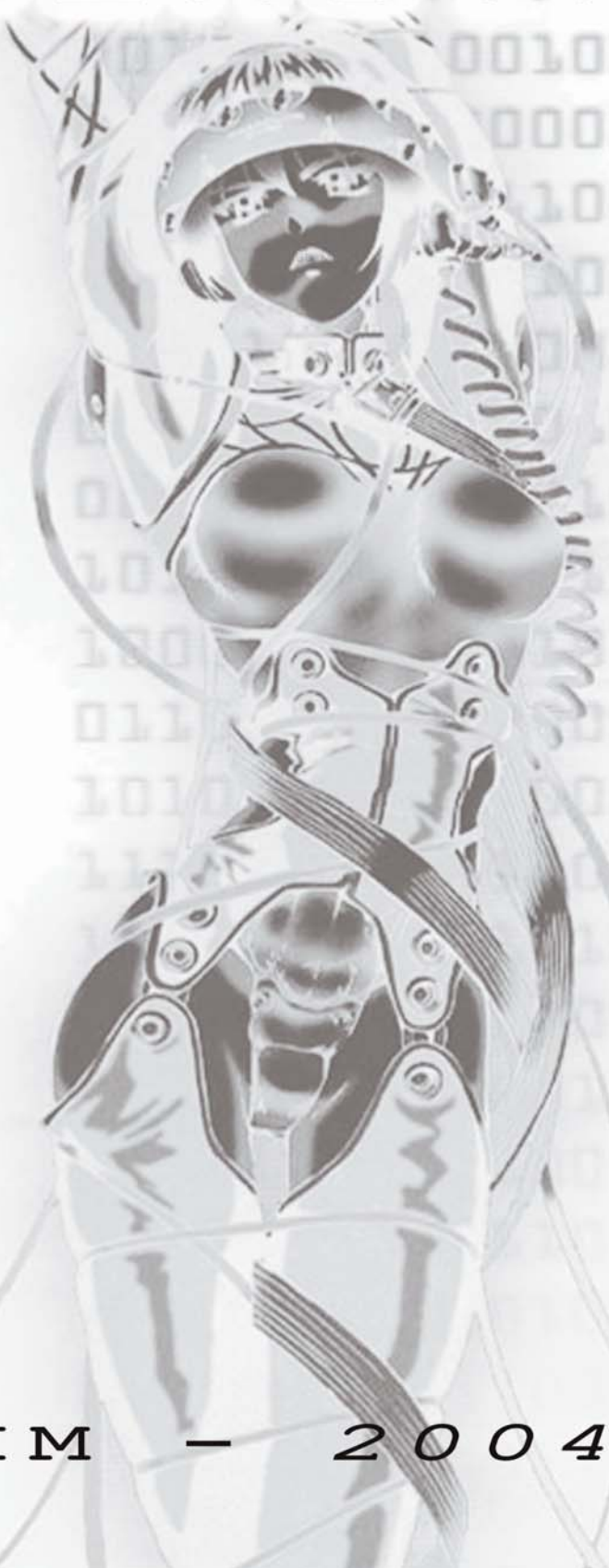
5
1.500.000 TL

ALBEMUTH

Bilim Kuvvü

bkzine@hotmail.com

KASIM - 2004



S O N U N D A B i l i m D Ü N Y A Y A H A K i m d i

Ilık bir ilkbahar günüydü. Güneş, açık alanda toplanmış iki bin kadar kişinin çirilçiplak bedenlerini ısıtıyordu. Grup, en önde gençler olmak kaydıyla, yirmili sıralar halinde dizilmişti, her birinin önünde üzerinde dört adet düğme ve bir adet görüntüleme aygıtı bulunan konsollardan vardı. Çiplak grubun hepsi de erkeklerden oluşuyordu. Bilimsel insanlardı bunlar kuskusuz.

Açık alan görece kurak sayılırdı, çevrede tek tük çalılar, bodur bitki örtüleri vardı. insanların konuşma sesleri kalabalıktan bir uğultu halinde yükseliyordu... ta ki o kulak tirmalayıcı siren sesi duyulana kadar. Siren sesiyle birlikte insanların önündeki görüntüleme aygıtları aydınlandı. Tüm insanlar monitördeki sorulara bakıyorlardı, artık hız ve doğruluk önemliydi. Monitörden sorular sırayla geçiyor, başındaki insan da dört şıktan birini seçiyordu. Mekanik, organik kimya, kuantum fiziği, geometri, zeka soruları... Konsolun başından ilk ayrılanlar genellikle acele edenler olurdu. Yanlış yapıldığı zaman monitörün gösterdikleri karanlıklara gömülürdü. Gene böyle olmuştu, görüntüleme aygıtı kararalar arkasını dönüp kös kös yürümeye başlamıştı. Derken sirenin ön taraflarından birisinin monitöründe "KOŞ !" yazısı belirdi ve konsolun başındaki delicesine koşmaya başladı. Bunu bir diğeri izledi. Artık sonuçlar yavaş yavaş elde edilmeye başlamıştı . Kimisi sirenin arkalarına doğru yürürken, kimisi kaslarını sonuna kadar zorlayarak ileriye koşuyordu. Açık alan, bir izdiham yerine dönüşmüştü. Dengesini kaybedenler çiplak ayaklar tarafından eziliyor, öne geçmeye çalışanlar fiziksel kuvvetlerini kullanmaktan geri durmuyorlardı. Çiplak vücutlar, kurak topraklarda, bünyelerinde kalan enerjiiyi son damlasına kadar harcayacak çilgınlıkta koşmaktaydılar. Yerdeki taşlardan biri en öndeki gencin ayağına takılınca, genç sendeledi ve yere kapaklandı. Hemen arkasından gelen yerdekini geçince, toprağa bulanmış genç bir küfür savurdu. Öndekiler artık ileride belli belirsiz bir insan silüetini seçebiliyorlardı. Silüeti fark edenler bacaklarına daha fazla yükleniler. Şekil yaklaştıkça çiplak bir kadın olduğu seçilmeye başlandı.

Sonunda, en önde giden, kadının yanına geldi ve sevişmeye başladılar. Yüce Darwin'in öğretisi, her gün yapıldığı gibi başarıyla uygulandı. Sonunda bilim dünyaya hakimdi...

Bariş Evrim DEMİRÖZ

Çıkış?.....

İnsanlık tarihinin belkide en karanlık çağındayız. Çünkü, umut hiç bu kadar içi boş, aptal avuntusu bir kavram durumuna düşmemiştir. Yaşadığımız, etik bir çöküntü, tinsel bir sefalet halidir. En sinik filozoflar bile bu kadar acınası bir insanlık portresi çizmemişlerdi. Geçmişten günümüze insana biçilen olumlu özellikler değerler hiç bu denli kara mizaha dönüşmemiştir.

Oysa, aydınlık düşlerle yola çıkmıştı insanlık ailesi. Orta çağ karanlığını; Rönesans, Reform aydınlanma hamleleriyle aşmış, modern uygarlığın temelleri atılmıştı. Yeni gelişen sosyalist, anarşist, sosyal demokrat, liberal hareketler geleceğe güvenle bakıyorlardı. Bilimsel gelişimde sürekli devrim dönemine girilmiş; akıl, batılın önünde kesin zaferler kazanmıştı. 20. yüzyıla girerken alternatif ütopyalar, insanlığın yakın geleceğinin parlak olacağını müjdelemekteydiler.

Ama, 20. yy dünyanın paylaşılmasına yönelik iki dünya savaşı, faşizm, bürokrasi, atom silahlarının oluşturduğu yıkım, kan, sömürü ve gözyaşı ile geçip gitti. Aşırılıklar çağı olarak anılan 20. yy'daki en büyük kayıp, insanlığın geleceğinin olumlu anlamda değiştirilebileceğine yönelik umudun yok olmasıydı. Aşırılıklar çağı 20.yy'dan, barbarlık çağı 21.yy' a adım atan insanlığın, ütopyalara hiç bu kadar gereksinimi olmamıştı.

Oysa, tüm o iyimser hava içinde, bizleri bekleyen keskin karanlığı disütopyalar önceden tespit edip, insanlığı kötücül gidişe karşı uyarılmışlardı. Yevgeni Zamyatin'in "Biz" romanı herşeyi teknik akılla ele alan rasyonalizmin, insanları basit birer numaraya dönüştüreceğini; Sadık Hidayet'in "SGLL" adlı uzun öyküsünde, tinsel sefalet içindeki insanlığın, umudu ölümden arayacağı öncüllendi. Jack London, "Demir Ökçe"de önü alınmayan tekelleşmenin, insanlığa baskıcı diktatörlükler ve dünya savaşları getireceğini işlemişti. George Orwell "1984" romanında, denetim, gözetleme ve baskı üçgeninde ezilecek insanlığın acı bir portresini daha 1948 yılında çizmişti. Aldus Huxley, insanların güdülenmesi için açık baskı yerine, planlı genetik üretim ve eğlencenin (uyuşturucu, seçmesiz seks ve her türden haz arayışı) yeterli olabileceğini "Cesur Yeni Dünya" yapıtında ortaya koymuştu. Sürekli artan dünya nüfusunun, dar kaynaklarla varlığını sürdürmeyeceği uyarısının olağanüstü güzel bir biçimde ele alındığı Harry Harrison'un "Yer Açın Yer Açın" romanına rağmen, insan nüfusu hesapsızca, çığ gibi büyümekte. Frederick Pohl ve Cybil Kornbluth, "Uzay Tacirleri" romanında, doğal yaşamın yok edilmesinin aslında insanın kendisini yok etmek olduğunun altını çizmişlerdi.

Disütopyaların tüm bu uyarılarına rağmen; insanlık, yıkıma, savaşa, sömürü ve aç gözlülüğe aralıksız devam etti. Karşımızda, teşhir, tatmin, haz, şöhrat, mevki, gençlik, konfor peşinde koşup sürekli tüketen bir insanlık var. "Mal"dan çok simge, imaj üretip-tüketen bir dünya.... insanların yaşadıkları kısımları yıkımları istatistiki veri olarak ele alındığı bir dünya. Bırakalım başkalarının yaşadıklarını, kişisel çöküntü, acı ve çıkmazlıklarını bile bilinç seviyesine çıkartamayan, düşünmeyi boş bir iş olarak ele alan zombilemiş insanlar topluluğu.

Yaşananları kanıksamadaki bilinçsiz uzmanlık, yabancılaşıma, simülatif yaşam, şeyleşme gibi çok önemli kavramları bile işlevsiz hale getirdi. Havayı, denizleri, ormanları, kendi dahil tüm hayvansal yaşamı yok oluşa sürükleyen hastalıklı bir dünya, dünyamız...Artık, ya bizleri tümünden yok edecek bir entropiye teslim olacağız, ya da başka bir dünyanın hala mümkün olduğuna inanıp, bir şeyleri değiştirmek için yola çıkacağız. Belki de hiçbir şeyi değiştiremeyeceğimizi bile bile; gerekirse inadına...

Eğer, ikinci yola inanıyorsak disütopyalar bizi bekleyen karanlık yolda uyarılarını sürdürmelidir. Her şeyin dibe vurduğunu görüp "haydi eğlenelim" diyen sado-mazoşist kanıksama ruhu, uzun süredir disütopyaların üretimini oldukça azalttı. "Anlatılacak ne cehennem kaldı" demeyip, yaratıcı bir sabırla yaşanan ve yaşanacak barbarlıkları insanlara anlatmaya devam etmek gerekmektedir. Yüzlerce yıllık deneyim ve birikimlerin oluşturduğu anlamlar, artık anlamsızlığa büründü. Bu nedenle, önümüzde bizleri bekleyen en karmaşık problem uygulanabilir, sürdürülebilir ve kendini aşma dinamizmine sahip yeni ütopyaları üretebilmektir.

Umut ya da hayal adına değil. Gerçek adına.

Çıkış?....

Zaman

BK'nun üzerinde en çok durulan kavramlarından biri. Geçmişe, geleceğe yapılan yolculuklar, zamanı kontrol eden varlık veya gruplar, ölümsüzlük ve tüm bunlara bağlı olarak ortaya çıkan zaman anlayış ve tanımları. Tümünü değil ama en yaygın olanları sizlere tanıştırmak istiyorum.

1- Klasik anlayış ; zamanın geleceğe doğru tek yönlü bir akış olduğunu kabul eden yaklaşım.

Zamanı temel olarak ele almayan hemen tüm BK eserlerinde bu yaklaşımı görebiliriz. Olaylar zamanın alışılabilir hızında, görece olağan biçimde gelişim gösterir.

2- Çeşitli yöntemlerle, geçmişe veya geleceğe yolculuk yapmaya olanak veren, kabul gören bilimsel yaklaşımlardan yararlanarak ve sanatçının düş gücüyle oluşturulan zaman anlayışı.

Çoklukla zamanı ve zamanda yolculuğu temel olarak ele alan, zaman yolculuğu gerçekleştiği takdirde ortaya çıkabilecek sorunları irdeleyen eserlerde gözlemlediğimiz bir yaklaşım. Zamanı geçmişten geleceğe uzanan tek bir yol olarak kabul eden bu tür eserler zaman yolculuğu fikrinin ilk ortaya atıldığı çağın ürünüdürler. Bu yaklaşımın basitçe ele alındığı yapıtlar, süreç içerisinde çok eleştirilmiş ve neredeyse parçalara ayrılarak incelenmişlerdir. Tüm bu eleştiri ve incelemeler sonucunda yeni bir zaman anlayışı ortaya çıkmıştır.

3- Kırılgan ve çok yönlü zaman anlayışı.

Bu anlayışta zaman içinde yolculukları öngören, ancak 2. madde de ortaya çıkan eleştirilerden kendini muaf tutabilen bir yapı öngörür. Geçmişe veya geleceğe yapılan yolculuklar, ki bunların herbiri bir müdahale olarak kabul edilmektedir, varılan noktadan itibaren zamansal bir çatallaşma oluşturmakta ve zaman çizgilerinin herbiri ayrı ayrı gelişmekte ve kesişmemektedir. Bu anlayış hem zaman yolculuğu, hem de çoklu evren anlayışı fikrini bir arada tutmaya olanak veren yaklaşımlar ortaya çıkarmıştır.

4- Akışsız zaman.

a) Geçmiş veya gelecek diye bir kavramı ön görmeyen, daha doğrusu gidilebilecek bir geçmiş veya gelecek olmadığını öngören zaman anlayışı.

Bu anlayışa göre zaman, belirli bir anda sabitlenmiş gibi düşünülmekte hatta yok kabul edilebilmektedir. Buna göre herşey o sabit anda olmuş, olmakta ve olacaktır. Geçmiş yaşanmışların hatırlanması, şimdi

yapılmakta olunanlar ve gelecekte yapılması planlanılanlardır.

b) Bir önceki gibi zamanı yine sabit bir an olarak anlayan ancak zamanda ilerlemeyi ekleyen ve her anın farklı bir zaman bütünlüğü olarak ve birbirine temas ettiğinin öngörüldüğü anlayış. Bu anlayışa göre zaman birbiri ardına sıralanmış anlardan oluşan bir yapı sergilemektedir.

5- Zaman'ın kontrol edilebildiği, isteğe göre yönlendirilebildiği yaklaşım. Bu tür yaklaşımlarda geçmişten geleceğe doğru aktığı kabul edilen zaman'a ve zaman da oluşun olaylara müdahale edilerek, ön görülen sonuçlara ulaşılmaya çalışan bir kişi veya gruplardan bahsedebiliriz.



Düşler Ülkesi

William BLAKE

Uyan benim yavrucuğum uyan
Annenin tek sevinç kaynağısın sen,
Neden ağlıyorsun tatlı uykunda
Uyan! Bak baban seni korumakta.

Hangi topraklar bu düşler ülkesi?
Nelerdir dağlar ve nehirleri,
Baba! Annemi gördüm orada
Suyun yanında, zambaklar arasında.

Ak ak koyunlar, kuzular içinde
Tatlı tatlı yürüyordu Thomas'ı ile,
Ağladım sevinçten, yaslı bir kumru gibi
Ah! Ne zaman döneceğim geri?

Ben de tüm gece, sevgili çocuğum
Düşler ülkesinde gezindim durdum,
Fakat bu sessiz, ılık suların
Öteki yakasına varamadım.

Baba, baba! Ne işimiz var burada?
İnançsızlığın, korkunun toprağında,
Düşler ülkesi daha uzakmış
Sabah yıldızının ışığından da.

Nesnelerin veya olayların ortak özelliklerini kapsayan ve bir ortak ad altında toplayan genel tasarım, mefhum, nosyon. Sözlüklere bakınca Kavram, sözcüğünün karşılığı olarak böyle bir tanımla karşılaşırız. Gerçekten hoş tamamlayıcı bir yaklaşım. Kavram dan beklenen şey gerçekten de budur. Örnekle kimse "Bugün arkadaşlarla beraber birçok insanın bilet alıp girdiği, içinde film oynatılan, koltuklarla dolu binaya gideceğiz." demez, "Bugün arkadaşlarla sinemaya gideceğiz." der, hemen herkes de bunun ne anlama geldiğini anlar. Örneğimizdeki "sinema" kavramı hemen herkes tarafından kabul görmüş ve yanlış anlamaya olanak tanımayan bir kavramdır. Bu biçimiyle değerlendirdiğimizde kavramların insan yaşamında ne kadar önemli bir yer tuttuğunu anlayabiliriz. Kavramlar olmasaydı hayatımız sürekli olarak birilerine var olan herşeyi tanımlamaya çalışmakla geçerdi ve konuşmalarımız da anlamsız bir biçimde şimdi olduğundan çok daha uzun olurdu. Zaten somut şeyleri tanımlamak ve onları kavramlar haline sokmakta o kadar zorlanmayız, ancak felsefe, sanat gibi soyut kavramlarla ilgili konuşmaya geldimi işler biraz karışıyor. O kadar ki elimize kendilerinin toplum tarafından anlaşılmadığını iddia etmekte olduğunu sezdiğimiz, ne dediğini gerçekten anlayamadığımız yazılarla çok sık karşılaşırız. Hiçbir anlaşılma gayreti içinde olmayan bu tür yazılar bizlere kavramların ne kadar gerekli olduğunu daha da belirgin bir biçimde vurgulayarak anlatmakta. Anlaşılacağı gibi bir kavram oluşturmak bunu kabul ettirmek her zaman kolay bir iş değildir hatta çok çok zor bir iştir. Eğer bir kavramı oluşturan nesne ya da olayları yaratan sizseniz sorun yoktur, ancak var olan bir dizgeyi kullanmak isterseniz iş daha da karmaşık ve zorlu hale gelecektir.

Konumuz BK, zaten fanzinimizin başlığında da bu ibareyi görmüşsünüzdür. Burda BK'nun ne olduğundan, neleri kapsadığından filan bahsetmeyeceğim. Ama, bu kavramın tarihçesinden biraz söz etmek istiyorum. Ünlü Amerikalı yazar ve BK nun babası sayılan Hugo Gernsback'in verdiği ilk isim "scientifiction" dır (1923). Kısa bir süre sonra da "Science Fiction" olarak yerini bulup kabul görmüştür. Ülkemizde de bu yeni sanat dalı kabul görüp yayılmaya başladığı zaman türkçe bir kavrama gerek duyulmuş olmalı ki, ilgilenenleri sevenleri aramaya başlamışlar. İlk kullanılan sözcükler, sayın Akil Başyıldız' ın Mayıs 2002 tarihindeki radyo programında da bahsettiği gibi "Fenni Roman" olmuş kısa bir süre sonra değişen dil nedeni ile olsa gerek "İlmi Roman" denmiş bir süre, ancak gerek içeriği gerekse kurguya dayalı yapısı nedeniyle pek karşılamamış olsa gerek ki "Hayal Bilim" adıyla

anılmaya başlamış bir süre sonra. Ancak bu sözcük te kavram olarak karşılamamış BK yu, yeni arayışlar, öneriler olmuş zamanla, örnekle Yarınsama, Önceleme denmiş. Bu karmaşa bir süre devam ettikten sonra 1973 de sayın Orhan Duru tarafından Türk Dili Dergisi BK. özel sayısında Bilimkurgu (BK) olarak önerilmiş ve o zamandan bu zamana büyük kabul görmüş (bazen Kurgubilim olarak da anılmış) ve neredeyse tam olarak kabul görmüş. "Neredeyse", işte bu yazının yazılmasına neden olan kelime. "Neredeyse" yani herkes tarafından bir nedenle kabul görmemiş, görememiş.

BK üzerine düşünen, kafa yoran ben ve benim gibi birkaç arkadaşımın özellikle ilgisini çeken bir olayla karşı karşıyayız bu sıralar. Ancak oraya geçmeden önce birkaç saptamadan bahsetmek istiyorum. Öncelikle "Kavramlar" önemlidir. Onlarsız yaşamımız karman çorman hale gelir. "Sinema" örneğinde olduğu gibi, bir kavramın herkes tarafından kabul edilmesi ve aynı biçimde kullanılması özellikle yaşamı kolaylaştıran bir öğedir. Aksi halde bir karmaşa, anlaşmazlık, kaos ortamı doğar. Kimse kimsenin ne dediğini tam anlayamaz, bunalır. İkinci olarak, konuya ilişkin yayın yapan yayınevlerinin kitaplarının başında uzun zamandır "Bilimkurgu" ibaresini görmekteyiz. Öyle anlaşılıyor ki bu kavram ciddi olarak kabul görmüş ve yaygın biçimde kullanılmaktadır. Şimdi gelelim kafamızın karışmasına neden olan olaya.

Sevenleri, ilgilileri takip etmektedirler, bende bu gruba dahilim, Bilim ve Ütopya dergisinde bir süredir sayın Zühtü Bayar'ın hazırladığı bir BK Ansiklopedik sözlüğü yayınlanmakta. Gerçekten yapılması önemli ve gerekli olan değerli bir çalışma olduğuna inanmaktayım. Öyle ki BK fanzini olarak yayınlanmakta olan Albemuth'un her sayısında bende bu konuda bir sayfa hazırlamaktayım. Bu noktada sayın Zühtü Bayar'ın BK başlığı altında birçok yazı, makale, öykü ve romanlarının basıldığından da bahsetmek gerek. Ancak burda bir karışıklık bizleri bayağı şaşırtmakta. Bilim ve Ütopya dergisinde yayınlanmakta olan Ansiklopedik sözlük harf sırasına göre "A" dan başlayarak epey ilerledi, arada bize göre bazı eksikler var olmasına karşın bu başka bir konu ve zaman içinde tekrar gözden geçirmeler ve hatta yeni, özgün bir baskı söz konusu olduğunda elden geçirilip genişletileceğine inanmaktayım. Ama bir şeyi kafa karıştırıcı olarak bulmaktayım.

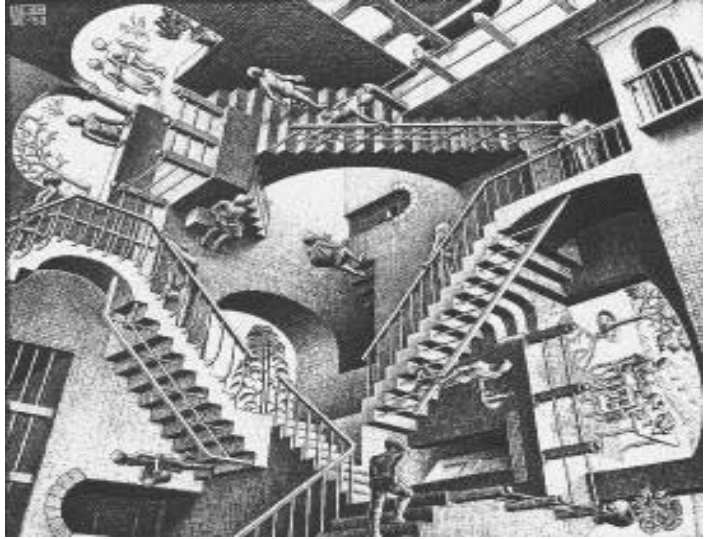
"Bilimkurgu Ansiklopedisi" adı taşıyan bu çalışma, hemen başlangıçtaki girişte "Bilimkurgu" sözcüğü ile "Bilimge" sözcüğünü eşanlamlı olarak

kullandığını açıklayan bir bildirge ile kafamızı karıştırmaya başlıyor. Yukarıda da bahsettiğim gibi 1973 yılında İngilizce Science Fiction sözcüğünün yerine önerilen ve Türk Dil Kurumu tarafından da kabul edilen Bilimkurgu sözcüğünün yerine burda yeni bir kavramla karşılaşılıyor. Neden? Öyle ya bu çalışmanın bir adı var zaten "Bilimkurgu Ansiklopedisi". Maddeleri okudukça bu kafa karıştırıcı durum iyice belirginleşmeye başlıyor, o kadar ki, aynı madde içinde hem bilimkurgu hem bilimge sözcüklerinin kullanıldığını görüyoruz. Örnekle "Bilimkurgu Tanımları" maddesi. Konu üzerinde düşünmüş, yazmış bazı yazarların tanımlarının aktarıldığı pasajlardan oluşan bu maddede, Bilimkurgu ve Bilimge sözcüklerinin karışık bir sırayla kullanılmasıyla, sanki okuyucuyu şaşırtmak üzere düzenlenmiş gibi. Örnekler çoğaltılabilir. Biliyoruz ki Science-Fiction sözcüğüne karşılık olmak üzere zaman içinde birçok sözcük önerilmiştir. TDK'nun 1942 yılı tarihli "Batı Kaynaklı Sözcüklere Türkçe Karşılıklar" adını taşıyan bir kitapçıkta, o tarihten bu yana önerilen sözcükleri bulmak olası, Ve gerçekten de birçok öneri yapılmış.

Şimdi, karşımızda özellikle BK'sal yaratıları ve yazılarıyla Türkiye'de uzun bir süredir tanınan, bana göre kendini kanıtlamış, bir yazar, zaten oldukça karmaşık ve anlaşılması için çok titiz davranılması gerektiğine inandığım, oturmuş bir kavram için neden böyle bir yaklaşımda bulunuyor? Üstelik kendi eserleri de bu kabul görmüş kavram olan BK adı altında yayınlanmışken. İşte bunu anlamakta çok zorlanıyorum, hatta anlamıyorum. Özellikle, içinde bulunduğumuz bilgi çağında her bir konu alt dallara, onların da kendi alt dallarına ve daha da alt dallara bölünüp çoğalırken ortaya çıkan yeni kavramlarla dolu bir bugün ve gelecekte, var olan, anlaşılabilir bir kavram yerine farklı bir kavram önermek neden? Bir sözcüğün, o kavramın karşılığı olmadığı durumlarda bu çok güzel bir yaklaşımdır. Örnekle "İlmi Roman" sözcüğü BK kavramını karşılayamıyordu, insanın aklına hemen bilimsel bir kavram ya da kavramların açıklamasının olduğu bir yapı geliveriyordu. Daha sonra önerilen "Önceleme" ve "Yarınsama" da öyle, bu sözcükler de sadece geleceğe ait izlenimi bırakmakta. Oysa yapısı gereği, BK geleceği olduğu kadar geçmişi ve alternatif geçmiş ve geleceklere de irdeleyen bir sanat dalıdır. Tüm bunların yanında BK sözcüğünün tüm dünyada benzer bir biçimde kullanıldığı da akılda tutulmalıdır. Yani "Bilim" ve "Kurgu" sözcüklerinin yan yana getirilmesiyle. Eğer bir konuda üretim yapacaksanız, yaptığınız üretimin ne üzerine olduğunun ilk bakışta anlaşılması önemlidir, konumuza ilişkin olarak, sayın Sezar Erkin Ergin tarafından 1971 de fanzin olarak ve "Science-Fiction" başlığı ile çıkarılan, 1974 de dergi olarak yayını sürdüren Antares'in uluslararası

bir ödüle sahip olduğunu hatırlayalım. Üretimin ne ile ilgili olduğu ilk bakışta anlaşılabilir - evrensel olarak - bir başlığa sahip olmasının önemli olduğunu düşünmekteyim.

Evet, kavramlar önemlidir hem de çok önemlidir, öyle ki, onlarsız yaşamı hayal bile edemiyorum. Genel olarak tüm insanların, daha özel ve önemli olarak da sanat ve bilimle uğraşan insanların, kavramlara çok önem vermesi onlar üzerine konuşması, tartışması gerektiğine inanıyorum. Ancak var olan, yaygın olarak kullanılmaktaki bir kavramın yerine onu daha da geliştirmeyen bir kavramda ısrar etmenin iyi bir yaklaşım olduğunu sanmıyorum.



Bilimkurgunun Rüyası

Mustafa SUYOLCU

Şiir yazmak istiyorum , dedi şair
Roman yazmak istiyorum, dedi yazar
Bestelemek istiyorum, dedi besteci
Yontular gerek bize dedi, yontucu
Resimsiz olmaz dedi, ressam
Film yapmalıyım dedi, yönetmen

Her şey yazıldı, çizildi, yönetildi, yapıldı
Bize ne kaldı, diye sızlandılar

O zaman bana gelin, dedi Bilimkurgucu
Ben geçmişten, bugünden ve gelecekten
Olmuştan, olandan ve olacaktan
Gerçekler kurarım size
O zaman hiçbirşey
Yazılmamış, çizilmemiş, yönetilmemiş,
yapılmamış olur

Taze demlerle, yeniden başlarız o zaman
hayata ve yaşama...

ETİMOLOJİK BİR SERBEST DÜŞÜŞ

ya da AŞKIN KÜLLERİ

Gözde GENÇ

La Llorona, Güney Amerika'da yaygın bir inanışa göre La Llorona (Ağlayan Kadın) bir soyluyla evlenebilmek için çocuklarını boğduktan sonra aklını kaçırmış ve kendini öldürmüştür. Hayaletinin hala ağlayarak dolaştığı ve su birikintilerine yaklaşan çocukları boğduğu rivayet edilir.

Odanın kadifeyle kaplıymış gibi yumuşak ve kaygan görünen gül kurusu duvarlarında gölgeler çırpınır. Kadın çekinerek şömineye yaklaşır. Önünde durduğu gösterişli kütüphanenin içine bir göz atar, ateşin ışığının erişemediği kitapların sırtı karanlığa gömülmüştür, ellerini ne yapacağını bilmez bir tavırla kaldırıp ateşe uzatır.

"Zevklerin hiç değişmiyor."

"Değişiyor," der adam. 17. yüzyıldan kalma gül rengi bir koltukta rahat bir tavırla oturmuş gözlerini kadına dikmiştir. "Değişmeyen alışkanlıklarım. Ne istiyorsun?"

"Düşündüm ki... Biraz konuşabiliriz diye düşündüm." Vahşi bakışları odada dolaşır. "Keyfin yerinde olmalı." Sesinde acı bir kinaye vardır. "Olan biten hiçbir şey seni etkilemiyor, ne güzel."

"Ben bunların dışındayım," der adam. "Ben seyirciyim."

"Ve sebep oldukların umurunda değil!"

"Yine başlamayalım."

Kadın bir süre sessiz kalır. Neden sonra başını kaldırır, "Buraya bunun için gelmedim. Asıl konuşmak istediğim..."

Adam bekler.

"Neler olduğunun farkındasın değil mi? Bu hale gelmesine neden izin verdin? İnsanlıktan çıktılar. Bunu söylemek bana düşmez belki ama... Artık insan değiller. Ben bile..." Hıçkırdı.

"Ne yapabiliyordun ki?" Adamın sesinde belirgin bir yumuşama sezilir.

"Sen.. Sen onların Lord'usun. İzin vermeyebilirdin. Önleyebilirdin. Adamlarını gönderirdin. Bilmiyorum... Bir şeyler yapabiliyordun." Hıçkırıklara boğulur. "Böyle olmamalıydı."

"Neden? Gayet iyi idare ediyorlar. Bana büyük bir sorun varmış gibi gelmedi."

Kadın gözleri dehşetten büyüyerek kesik bir çığlık atar. Eliyle ağzını kapatır. Sonra elinin pisliğinden ve yıpranmışlığından utanıp hemen indirir.

"İyi idare ediyorlar ha... Ne halde olduklarını görmüyor musun? Hepsi birbirinin aynı. Bitkiler gibi yaşıyorlar. Rensiz, suni süs bitkileri oldular. Hiçbir işe yaramazlar."

"Ne işe yaramalarını istiyorsun?"

"Eskiden çalışırlardı, öyle değil mi? Mücadele ederlerdi. İnsanların seçimleri olurdu, ve bu çok önemliydi. Günahkarlar ve azizler vardı. Ah ne kadar güzeldi. Günahlar ve bedeller fedakarlıklar ve ödüller. Bütün bunların bir anlamı vardı."

"Evet ama bu da onların seçimi."

"Hayır, değil. Artık seçme şansları yok. Şartlandırma merkezlerinde neler olduğu hakkında en küçük bir fikrin var mı acaba? Yalan bir dünyada yaşıyorlar. Hiçbir sorumlulukları yok. Tüy kadar hafifler. Zavallı kuklalar. Yanlıklık yok, pişmanlık yok, acı çekmek yok. Duygulanmıyorlar bile. Her şeylerini kaybettiler. O kanunlar ruhlarını kuruttu."

"Öjenik tedbirler?"

"Ah evet, adı her neyse. İki nesil. Düşünebiliyor musun, yalnızca iki nesil içinde her şey değişti. Seni hiç rahatsız etmiyor mu bu?"

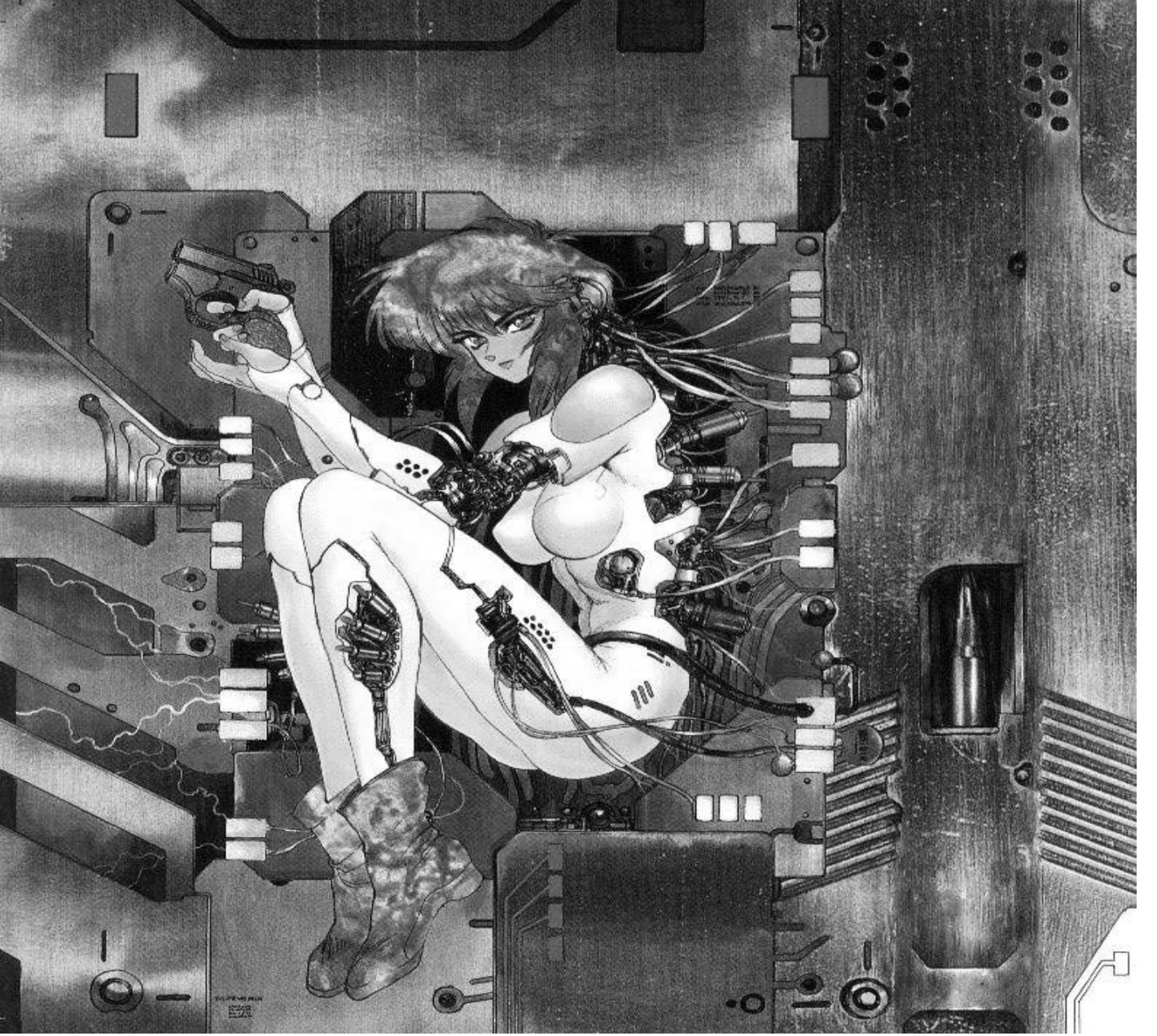
"Hayır. Niye etsin ki?"

"Böyle olmasını istediğini söyleyemezsin ama öyle değil mi? Sen, bunu istemiş olamazsın."

"Bu kadar kötü olan nedir, söylesene Llorona? "

Llorona canlı adımlarla yaklaşır, Lord'un karşısındaki koltuğa oturacak olur, vazgeçer. Dönüp bir an için hayranlıkla koltuğu seyrederek. "Les os de moutons," diye mırıldanır Lord, "Haklı olabilirsin, artık XIV. Louis zamanındaki gibi koltuklar yapmıyorlar." Llorona paramparça olmuş çamurlu eteklerini toplayıp yere, adamın dizlerinin dibine oturur. Sızlanarak, "Yok yapmıyorlar. Hiçbir şey yapmıyorlar. Herşeyi makineler ve robotlar yapıyor," der. "Ama asıl önemlisi..." diye ekler acı dolu gözlerini Lord'a kaldırır, "Aşık olmuyorlar."

Lord boş bakışlarla kadehini çalkalar. "Öyle mi? Bana gayet aşık göründüler. Özellikle sağlıklı yaşam merkezlerinde..."



"Hayır, hayır..." diye telaşla bağırır Llorona, "Ben çiftleşmekten bahsetmiyorum. Ben, aşktan bahsediyorum. Bu aşk değil." Yüzünde umutsuz bir ifade belirir. "Bu onlar için sadece spor. Hiçbir şey paylaşmıyorlar. Çocukları bile olmuyor. Zaten en kötüsü de bu, seçme ve yerleştirme merkezinin belirlediği çiftlerin çocuklarına verdikleri tek şey birkaç hücre. Hepsi bu! Tüpte oluşan ceninlerden insan olmaları nasıl beklenebilir? Tüpten çıktıklarında da şartlandırma merkezleri ruhlarını yıkıyor. İnsanlıktan temizlenmiş ergenler olarak sağlıklı yaşam merkezlerine girdiklerinde de hepsi tıpatıp birbirine benzeyen düzineler dolusu yapma insanla karşılaşıyorlar. Bütün o şarkılı yürüyüşler, aptal vücut gösterileri, sonra şu dayanışma dedikleri soytarılık, bunları sevgi sanıyorlar."

"Evet ama," der Lord şefkatli bir gülümsemeyle, "Aşk eskiden neydi ki?"

"Eskiden böyle değildi. Temiz bir aşkla sevmek diye bir söz olduğunu hatırlıyorum, çocuklara aşkın meyvesi derlerdi. Ölesiye sevmek diye bir şey vardı." Bakışları karardı, "Öldüresiye sevmek de vardı." İç geçirir. "Yasak aşklar, günah kurbanları..."

"İyi ama sevgili yavrum," der Lord sükunetle, "Aşk yine aynı aşk. Çekim ve hormonlar. Sadece standardizasyon toplumsal çalkantıları ortadan kaldırdı. Yasak ve günah kaldırılınca aşkın neden olduğu sorunlar kendiliğinden kayboldu. Değişen tek şey bu. Her şey ... düzenlendi.."

"Hayır!" diye bir çığlık atar Llorona. "Aşkın ne olduğunu bana anlatma. Ben aşkın ne olduğunu bilirim. Başıma gelen şeyin bu resmi geçit töreni kılıklı soytarılıkla hiç ilgisi yok."

"Yoğunluğu farklı olabilir tabii. Pek çok nedeni var. Her türlü rekabet hırsı körükler, ve tabii bastırılmış duyguların açığa çıkışı..."

"Rekabet mi? Bu kadar basit mi? Nasıl söylersin? Ne cüretle... Bütün yaptıklarımın sonra... Bu sence sadece... Tanrım..." Gözyaşlarına boğulur.

Lord hafif bir öksürükle boğazını temizler. "Evet, bunu yapmamalıydın."

"Ben.. Her şeyi yapabiliyordum... Her şeyi..." Sarsılarak ağlar.

"Kabul etmeliyiz ki hiç de mantıklı değildi."

"O kadar, o kadar çok... Canım yandı. Bir şey yapmak zorundaydım... Bir şey... Kurtulmak için... Tanrım..." Çamur içindeki eteklerini bir çekişte koparıp yüzüne bastırır. Hıçkırıklara boğularak, kesik kesik konuşur, artık ne dediği anlaşılabilir, birden hırlayarak üstünü başını parçalamaya girişir, sonunda kendi saçlarına yapışır ve bu halde inleyerek yere devrilir.

"Mantıksızlık, çılgınlık, hırs... Hayır, bunu başka hiçbir kelime anlatamaz. Bu aşktı. İnsana neler yaptırırdı o... Ama artık yok. Öldü. Ve sen bana hiçbir zaman var olmadığını söylüyorsun, sen bile! O halde gerçekten yok oldu. Hepsi, hepsi bir hiç içinmiş... " Yine boğulurcasına ağlamaya başlar. "Bunun basit bir düzensizlik olduğunu söyleyemezsin bana, anlıyor musun? Birkaç düzenlemenin her şeyi bu kadar basitleşeceğini... " "Aşırı tepki gösteriyorsun."

"Ben mi aşırı tepki gösteriyorum? Tanrım, inanmıyorum, çok duyarsızsın." Birden sakinleşir. Kendini toplar. Lord'un uzattığı pelerine sarınıp odada aşağı yukarı yürümeye başlar. "Ben..." durur, Lord'a döner, "Gerçekten kapılmıştım. Çok güçlüydü. Çok..." Başını kaldırıp Lord'un yüzüne bakar. "Kötüyüm değil mi?" "Yaptıkların iyi şeyler değildi Llorona. Bunlar olmamalıydı."

"Ama kötü şeyler yapamaz hale gelmemiz iyiliği de ortadan kaldırmaz mı? Evet ben kötüydüm. Ama artık kimse iyi değil."

"Ama herkes memnun."

"Ama mutlu değiller."

"Evet ama dünyada ıstırap yok artık."

"Ama neyi kaybettiklerini bilmiyorlar, mutsuzluk feda edilmeden mutluluk olamaz. Ve bazen tam tersi de mutluluktur. Diyebilirim ki, o insanlardan daha çok mutlu oldum."

"Çok değişmişsin."

"Hiç değilse değişme şansım var. Onlardan daha şanslıyım." Gözleri duvardaki barok aynaya takılır, yüzü sapsarıdır, gözlerinin çevresinde koyu renk halkalar vardır, avutları çökmüştür, saçları çöp çöp başından sarkmaktadır, korkunç bir haldedir, gülümseyince ağzı karanlık bir deliğe dönüşür.

"Yine de daha şanslıyım."

Lord başını eline dayamıştır, eliyle bezgin bir hareket yapar.

"En azından karar verebiliyorum. O zamanlar iyiliği feda ettiğim gibi, şimdi kötülüğümden dönebilirim. Hala bana aitim."

Lord başını sallar.

"Ben artık iyi bir kadın olacağım."

"Tabii, neden olmasın."

"Ben iyi bir kadın olacağım," diyerek ayağını yere vurur. "Her şeyi telafi edebilirim. Eğer aşk yoksa, hiç olmadıysa, bütün olanlar aslında olmamış demektir. O halde, yıllarca boşu boşuna acı çektim. Suçluluk duymamalıyım, bütün olanlar, sadece düzensizlikti. Ben büyük bir haksızlığa uğradım."

"Ben olsam bu sonucu çıkarmazdım."

"Bir çocuk istiyorum. Bu kez iyi bir anne olacağım."

"Korkarım geç kaldın."

"Olacağım. Ve bu yanlışlığı düzeltereğim. İnsanlar görmeli."

"Bu halinle şehrin sınırlarından adımını bile atamazsın. Zaten atsan bile, işler artık eskisi gibi yürümüyor, biliyorsun."

"Ama sen, sen bunu yapabilirsin. Benim için değil, insanlar için. Seçme şansları olmalı. Başka türlü olabileceğini bilmeliler."

Lord başını sallar. "Unut bunu. Mümkün değil."

"Daha önce yapmıştın."

"Durum farklıydı."

Llorona'nın kaşları çatılır. "Ben sana göre bir gelin değilim, bunu mu söylemek istiyorsun?"

"Sorun bu değil."

"Sorun ne o zaman?"

Lord bıkkınlıkla ellerini sandalyesinin kollarına bırakır. "Bak Llorona," der, "Onlar artık benim halkım falan değil. Benden kurtuldular, ama daha da önemlisi, ben onlardan kurtuldum. Artık onlarla uğraşmak istemiyorum. Zaten..." sıkıntıyla yüzünü buruşturur, "bir babalık davasına daha bulaşmak istemiyorum. Bir önceki iki bin küsur yıl başımı ağrıttı. Üstelik o bakireye elimi bile sürmemiştim..."

Bilimkurgu edebiyatı, kökleri milattan öncelere giderken, akacağı asıl yatağı nasıl 20.yy içinde bulduysa, Siberpunk bilimkurguları da kendini 1980'li yılların ruhunda bulur. Kişisel bilgisayarlar ve internetin gündelik yaşama girişiyle yaygınlık kazanan dijital dünya algısı, popüler kültürün ileri teknoloji ürünleriyle kaynaşması, küreselleşme, çokuluslu kapitalizmin yükselişi, her alan ve anlamda sınırların birbirine karışıp, ortadan kalkmaya başlaması bu ruhun, seksenlerin fütüristik ve metaforik bir modeli olarak Siberpunk'ın içini doldurur.Yakın bir gelecekte geçen öykülerinde siberpunk, değişen toplumsal gerçekliğe yeni bir algısal gerçeklikle; kendinden geçme ve dehşeti birarada, aynı anda, zamanın ruhunu (zeitgeist) yaşatacak teknoloji-insan bütünleşmeleriyle cevap verir.

İçerik ve estetik sınırlarını büyük ölçüde belirlemiş olmasıyla William Gibson, hareketin edebi yükünü neredeyse tek başına taşır. "Neuromancer"(1984) adlı romanı ile kazandığı Hugo, Nebula ve Philip K. Dick ödülleri aracılığıyla ardına aldığı rüzgar harekete hızını vermiş, saygınlık kazandırmıştır. Bruce Sterling ise, hareketin ikinci adamıdır. Basın sözcüsü, ideologu ve adeta avukatıdır. En az söylemleri kadar tartışmalı ve ünlü olan "Mirrorshades Siberpunk Antolojisi"(1986)'nde, W.Gibson ve Lewis Shiner'la birlikte yazdıkları yanısıra John Shirley, Greg Bear, James Patrick Kelly, Paul Di Flippo, Tom Maddox ve Rudy Rucker'ın öykülerini biraraya getirmiştir. 1990'lı yıllarda edebi etkinliğini yitirip, bir altkültür haline gelecek olan Siberpunk, Richard Kadrey, Kim Newman, Neal Stephenson, Kathy Acker, Greg Egan, Jeff Noon, Jack Womack gibi yazarların ürünlerinde çeşitli biçimlerde yaşamaya devam edecektir.

William Gibson'ın "Johnny Mnemonic" (1981) adlı öyküsüyle siberpunk'ın edebi ana hatları belirlenmişse de, bir harekete dönüşmesi zaman almıştır. "Behind the Mirrorshade: A Look at Punk SF" (1982) benzeri paneller, P.K.Dick'in "Do Androids Dream of Electric Sheep?"(1968) adlı öyküsünün sinemaya uyarlanması (Blade Runner, 1982), Bruce Sterling'in çıkartmaya başladığı (1983) tek sayfalık 'Cheap Truth' fanzininde, daha sonra hareket dahil edilecek isimleri tanıtmaya ve öne çıkarmaya, "Amazing Science Fiction Stories"de, oluşmaya başlayan hareketin isimlerinden bağımsız olarak Bruce Bethke'in "Cyberpunk"1983) adlı öyküsünün yayınlması, Washington Post yazarı ve editör Gardner Dozois'in Neuromancer'ın basımının ardından William Gibson, Bruce Sterling, Lewis Shiner, Rudy Rucker gibi bir grup yazara Cyberpunks/Siberpunklar diye hitap edişi (1984), siberpunk hareketinin oluşu-

muna neden olan gelişmelerin sadece bir bölümüdür.

Sibernetik ile punk'ın bir bireşiminden meydana gelen, ilk kez B.Berthke'in öyküsünde (1983) kullanıldığına ittifak olunan Siberpunk (Cyberpunk) sözcüğü, bugün her ne kadar hareketin adı olarak anılıyor olsa da, kendisine Radikal Bilim Kurgu, Yasadışı Teknologlar, Seksenler Akımı, Neuromantikler, Aynagözlükler (Mirrorshades) Grubu gibi birçok ad önerilmiştir. Buna bakarak, bir Siberpunk edebiyatı gerçekten var mı? Ticari bir girişim mi, yoksa estetik bir açılım mı? şeklinde yıllarca sürdürülecek tartışmaların, daha hareketin adı itibarıyla başlatıldığı görülebilir.

Siberpunk edebiyatı öncülleri arasında; Bernard Wolfe "Limbo" (1952), Alfred Bester "Kaplan! Kaplan!" (1956), Anthony Burgess "Otomatik Portakal" (1962), K. J. Jeter "Dr.Adder" (1972), James Tiptree Jr "The Girl who was Plugged In" (1973), John Brunner "Şok Dalgası Süvarisi" (1975), Ted Mooney "Easy Travel to Other Planets" (1981), Vernor Vinge "True Names" (1981) isimlerini, Philip K. Dick, William Burroughs ve J.G. Ballard'ın birçok eserini, yine çeşitli katkılarıyla Thomas Pynchon, Samuel Delany, Harlan Ellison, John Varley, Norman Spinrad gibi yazarları saymak mümkün. Bilimkurgu türü dışından, hard boiled dedektiflik edebiyatından Dashiell Hammet ve Raymond Chandler benzeri yazarların da Siberpunk üzerinde önemli bir etkisi olduğunu belirtmeliyiz. Ayrıca punk rock, uyuşturucu ve hacker altkültürü, MTV rock videoları, Heavy Metal çizgi romanları, video oyunları, George Romero, David Cronenberg, John Carpenter, Ridley Scott filmleri...Geçmiş, şimdi ve geleceği aynı potada eritmek isteyen fütüristler, nesnelere tüm boyutlarının aynı anda görülmesini isteyen kübistler ve bilinç ile bilinçaltının aynı anda algılanmasını isteyen gerçeküstücülerin düşüncelerini bir araya getiren Pop Art da, Siberpunk'ın estetik kurgusunda en az edebiyat kadar pay sahibi olmuştur.

Hard Bilimkurgu ile New Wave akımının içinde bulunduğu Soft Bilimkurgu arasında bir yerde duran Siberpunk öyküleri, bir yandan ayrıntılı ve okuyucuyu yoracak derece yoğun bilimsel(imsi) açıklamalar yaparken, bir yandan da atmosferin ruhunu, kahramanlarının iç dünyası ve zihinsel süreçlerini yakalamaya çalışan bir 'iç uzay' anlatımı tutturmaya çalışır. Tekrar eden temaları, zihin ve beden istilasidir (invasion). Sterling'in bir özetiyle protez organlar, kozmetik ameliyatlar ve genetik dönüşümler...İnsan benliği ve doğasını radikal bir şekilde yeniden tanımlayan beyin-bilgisayar arabirimleri, yapay zeka ve nörokimya teknikleri.

Ortalama bir Siberpunk öyküsü, çürümüşlük duygusu taşıyan grotesk bir kentsel ortamın veya egzantirik bir uzay istasyonunun mekan edildiği, şeytani bir iktidara karşı (çokuluslu şirket, yapay zeka vb.), ideolojiden çok, kişisel motivasyonlar uğruna, nihilist bir ahlak ve değer anlayışıyla kanun tanımaksızın savaşıyor, çeşitli makinelerle organik bir biçimde bütünleşmekten bir düzeyde hoşnut, maço ruhlu, asi ve bir altkültür temsilcisi ('acayip' cinsel alışkanlıklar, uyuşturucu ve rock...) gençlerin birçoğu sanal gerçeklikte geçen disütopik maceralarından oluşur.

Kentsel ortamı, teknolojik ve kapitalist gelişkinliği, Amerika'yı siberpunk hareketinin ana vatanı yapmıştır. Bu yüzden, kültürel kodlarında Amerikan tarzı egemendir. Örneğin, öncü-westernlerin bir devamı olarak suç edebiyatı, özellikle de, Kuzey Amerikan kent yaşamının acımasız sokaklarında, kendi onur ve ideallerinden tavizsiz hayatta kalma mücadelesi verirken, varoluşçu bir eda taşıyan karakterleriyle hard boiled dedektiflik edebiyatı, Neuromancer'ın 'siberuzay kovboyları'yla tek vücuttur. Burada ayrıca kentsel atmosfer özelinde, ölüm tehlikesinin sürekliliğinden doğan güvensizlik ortamı ve dış koşulların uyum sağlanamayacak hızdaki değişiminin, siberuzay kovboylarının zihinsel/psikolojik durumuna bir damga vurduğu söylenebilir: Denetimsiz bir evrende sıkışmışlık duygusu, paranoya, varoluşsal bir endişe (angst) ve gotik estetiğe göz kırpan bir korku hâli.

Siberpunk hareketi serpilirken, ticari amaçlar ve sıradan okuyucu tatminini sağlamak adına, kısa süre içinde kendini tekrar eden çok sayıda ürünün ortaya çıkması, klişeleşmeyi beraberinde getirmiş, bilimkurgu çevreleri, bu nedenle, siberpunk öykülerinin yapısını -'ortalama bir siberpunk öyküsü'- basit bir formüle dayanmakla eleştirmiştir. Klişeleşme gerçekten de siberpunk'ın polemik, altkültür, sinema ve sosyal teori alanından değilse de, edebiyat alanından çekilmesine neden olan önemli unsurlardan biri olmuştur. Son teknoloji ve genelde zamanın ruhunu takip eden doğasıyla, hızla kayan zemin üzerine oturmuş olan bir fantazyaya, kumdan kaleler gibi yıkılma mahkumiyetini baştan kabul etmelidir zaten. Bu kaygan zeminde, siberpunk yazarlarının Viktoryen dönemde geçen alternatif bir bilimkurgu tarzına; Steampunk'a, ya da bambaşka kıyılara yelken açtıkları da olur bu yüzden.

New Wave akımından sonra en çok konuşulan bilimkurgu konusu olmuş, bu çevreye bir 'heyecan' getirmiştir Siberpunk. Yeni bir bilimkurgu tarzının 'gümbür gümbür' geldiğini, Gibson'ı okuyunca anlayıp hayalgücünü ona göre uzatan, 'siberpunklar' içinde anılınca, 'benim bunlar içinde ne işim var' diyen Lewis Shiner ve "Fiction 2000/Cyberpunk and

the Future of Narrative" (1989) konferansına çağırılmasını, Bruce Sterling'in onu siberpunk ilan etme hatasına borçlu olduğunu düşünürken, 'Aslına bakılırsa, siberpunk ilginç bir sosyal fenomen. Büyük bir tartışma konusu. Belki içinden derin bir şeyler çıkarılabilir' diyen Greg Bear'larla, siberpunk bilimkurgu hareketi, evet bir fenomen olmuştur. Tom Maddox da, enformasyonun karmaşıklık ve yoğunluk olarak kritik bir hale geldiği bir çağda, siberpunk'ın bu 'kritik durum'u seslendirdiğini söyler. Bu anlamda, kritiklik nâmında, herşey yeni başlamıştır. Bu fenomen, bu ses, duyulmaya devam edecektir.



Çağımızın tüketim alışkanlıkları ve üretim yöntemleri yüzünden uzay çalışmaları durdurulmalıdır. Yaşam şeklimiz (kapitalizm) yaşam ortamımızla (dünya) hiç uyuşmamaktadır. Süregelen bu yaşam şekli maddi olarak sınırlandırılmış herhangi bir yaşam ortamıyla uyuşmayacaktır. Çünkü kapitalizm süregelen şekliyle, kendi devamı için, yayılmacı olmak zorundadır. Henüz olgunlaşmamış, daha kötüsü giderek yozlaşmakta olan, bir türün dayandığı sınırları (dünya) aşip da pisliğini bu sınırların ötesine (uzay, diğer gezegenler) saçması sorumsuzluk olacaktır. Tam da bu sorumsuzluğa izin vermemek adına uzay çalışmaları durdurulmalıdır.

Toy insanlık

Hikaye ortaçağda başlıyor. Dağınık Avrupa uygarlığı coğrafi olarak ve teknik olarak içinde bulunduğu durağanlığı tüm ortaçağ boyunca sürdürüyor. Bu sınırlandırmalar onun rönesansa gebe kalmasını sağlıyor. Bireyler ve insan toplulukları eğer sınırlandırılmazlarsa herhangi bir konuda belirgin bir ilerleme göstermeden var olan durumlarını koruma eğilimine giriyorlar. (Çünkü asıl olan atalettir.) Ortaçağın tüm sınırlandırmalarından sonra çağının en belirgin ilerleme hamlesine girişen Avrupa'nın diğer uygarlıklardan belirgin bir şekilde öne geçmesini sağlıyor.

Benzer bir şekilde kuzey Amerika'da göçmenler tüm topraklara yayılıp da, yeni gelenler yüzünden yaşanan sorunlar sınırlandırıcı bir durum yaratınca devletleşme hareketi alevlenmiştir. Bu sınırlandırıcı durum ortaya çıkıncaya kadar, yani herkesin daha fazlasını çaba göstermeden elde etme umidi varken Avrupa'dan gelmiş bu göçmenler çağdaşları Avrupalılardan çok daha barbar bir hayat sürmüşlerdir.

Bugün de insanlık sınırlandırılmıştır, hem coğrafi, hem de iktisadi olarak. Çok uluslu firmaların ele geçirme kavgasına gireceği yeni pazarlar kalmamıştır. Satabileceği her şeyi satabildiği herkese satmaktadır. İkinci dünya savaşından sonraki teknolojik ve sosyal hareketlilik giderek ivme kaybetmiştir. İnsanlığın önünde durağanlığın hakim olacağı bir süre vardır. Ve sistemin bu durağanlığı kırmak için vereceği mücadelelerden en büyüğü de büyük olasılıkla uzay çalışmaları alanında olacaktır. Çünkü askeri alanda teknoloji geliştirmenin bir koşulu geliştirilen teknolojilerin deneneceği savaşlar başlatma zorunluluğudur. Ve çağımızın terörizm çağı olduğu düşünülürse Orwelist stille (askeri harcamalarla) artı değeri çöpe atma mekanizmasının yerini artı değeri uzaya atma mekanizması alacaktır.

Durağanlık çağı mı?

İnsanlığı küçücük bir kutuya tıklılmış bir grup "art niyetli" kirpi gibi düşünürsek herşey daha net anlaşılabilir. Kirpiler bir kısım debelenmeden sonra,

diğer kirpilere zarar vermemek için değil de, salt kendi iyilikleri için sakin duracaklardır; çünkü her hareket ettiklerinde kendi canları da yanacaktır. Uzaya açılmak ise bu kirpilerin kutusuna dışarı çıkabilecekleri bir delik açmaktır. Hiçbir sorunun nedenine inilmeden, hiçbir art niyetten kurtulmadan, yani hiçbir gelişme göstermeden varılacak bir rahatlama durumudur uzaya açılmak.

(Uzay çalışmalarına harcanan paranın insanlığın dertlerinin pek çoğuna nasıl da derman olacağına ilişkin herhangi bir şey söylemeye ihtiyaç bile duymuyorum. Ayrıca böylesi bir beklentiye girmenin de saflık olacağını düşündüğüm için insanlıktan tüm umabildiğim uzay çalışmalarına karşı bir kamuoyu oluşmasıdır.)

Uzay çalışmaları yapabilen ülkelerin güçlü ülkeler olduğu da gözden kaçırılmaması gereken bir noktadır. Uzaya ilk olarak çıkmanın bu ülkelere kazandıracığı şeylerle bu ülkeler daha palazlanıp yerlerini sağlama alacaklardır. Daha da uzun vadede yerleşilebilir gezegenlerin de bu ülkeler tarafından parsellenmesi galaktik bir emperyalizmin tohumlarını atacaktır.

Peki önerilen uzaya açılmama durumu başlı başına bir durağanlık haline mi sürükler insanlığı? Hiç zannetmiyorum. Uzay çalışmalarındaki başarılar, şimdiye kadar, toplumların genelinde bir sevinç dalgası ya da sıradan insanın hayatında büyük bir değişiklik yaratmaktan uzak olmuştur. (Bu durumun dışında kalan tek örnek ise iletişim alanında uyduların yarattığı değişikliklerdir.) Oysa ki, geçici bir süreyle de olsa, iç dünyasına yönelip kendi içinde reformlar uygulayan insanlık gelmiş geçmiş en hatırlanması günlerini yaşayacaktır.

Ak mı, kara mı?

Altov ve Juravlevanın "Evrenin Türküsü"nde çizdikleri tabloda insanlık gözü pek, düzenli ve çalışkandı. Evrene yayılırken temkinli, düşünerek adım atan ve uzaya açılma hamlesini mantıksal bir idealizm içerisinde gerçekleştiren bir insanlığı evrenin türküsünü söyleyen insanlık. Oysa Frank Herbert'in Dune serisinde insanlık derebeyliklere özdeş bir dağılımla evreni paylaşmış ve evrenin her yerinde toprak, iktidar ve güç için dünyadakinden sadece ölçekçe farklı savaflara girişmiştir. Bu olası gelecek vizyonlarından hangisine varacağımız bu gün yapmakta olduğumuz seçimlerle çok yakından etkili.

Dünyaya sıkışmış insanlık gözüme bir tohumun içine sıkışmış olan koca bir ağaç gibi gözüküyor. (Tabii ki bu tohumun içinden bir katil sarmaşık çıksın isteyenler de olabilir.) Evrenin yüce bir ırkı olmakla, samanyolundan gelen veba olmak arasındaki farkı yaratanlar bizleriz. Seçim zamanı gelecek değil, bugün.

Spartaküs ve Güneş Devleti Ütopyası

Trakyalı bir çoban olan Spartaküs, asker kaçağı olarak Roma kuvvetleri tarafından yakalanıp, köle olarak gladyatör oyunlarını düzenleyenlere satıldı. Spartaküs bu insanlıkdışı, vahşi zevkin kurbanı olmaksızın, beraberindeki 77 arkadaşını ayaklandırdı. Nola, Nuceria gibi girdiği birçok savaş ve ulaştığı bölgelerde özgürleştirip saflarına giren kölelerle kurduğu ordu yüz bin kişiye ulaştı.

Roma imparatorluğunun zulmünün ulaşmadığı Alp'lerde özgür kölelerin cumhuriyeti Güneş Devletini kurmayı amaçladı. Tehlikenin ciddiyetine varan imparatorluk İ.Ö. 71 yılında büyük bir kuvvetle Kuzey Lucania'da kuşattığı özgür öle ordusunu yoketti. Spartaküs ve binlerce savaşçı yokedildi, altı bin tutsak korkunç işkencelere uğrayarak çarmıha gerildi.

Ve İmparatorluk otoriteye karşı ayaklanmanın nafileliğini, olanca vahşeti ile ilan etti. Ama Spartaküs ve arkadaşlarının özgürlük meşalesi sönmedi; yüzyıllardır dünyanın çeşitli yerlerinde ayaklanan mülksüzler Spartaküs'ü bayrak etti. 21. yy'ın başlarında dünyayı saran yeni ve çok daha kötücül imparatorluğa karşı Spartaküs düşü hala capcanlı.

Spartaküs'ün yaşamı yüzlerce sanat eserine konu olduysa da, BK severler açısından ütopya-disütopya gerilimini yapıtlarının merkezine alan Stanley Kubrik'in Spartaküs filmi ve Arthur Koestler'in Spartaküs romanı ayrıcalıklı konumda bulunuyor.

1920 yılında Çek usta Caryl Chesson'ın sahneye koyduğu R.U.R. adlı tiyatro eseri Spartaküs'ün açık izlerini taşır. Geleceğin robotları köle haline getiren dünyasına karşı ayaklanan robotları konu alan bu önemli eserle Çekçe "Zorunlu iş" anlamına gelen robot sözcüğü insanlığın ortak kullanımına girmiştir. Başta Demir Ökçe, Hukuk Gladyatörü, Flow My Tears, Policeman Said, Blade Runner, Metropolis olmak üzere pekçok BK eserinde Spartaküs'ün etkisi sezilebilir. Rudy Rucker, Netware (1982) ve Software (1988) adlı Cyberpunk seri romanlarında, geleceğin Ay kolonisinde robotların gerçekleştirdiği ayaklanmayla kurdukları anarko-sosyalist bir toplumu, dikkat çekici bir şekilde işlemiştir.

Bilimkurgu, gerçekten geleceğin sosyolojik çalışmasıdır....

Ray Bradbury



Spartaküs Üzerine Fragman Ya da Kurşun Askerin Gerçekleşmeyen Kaçışı

Kopan akşam alacasında, ayaklarını uçurumun kıyısına uzatıp, uçurum gibi derin iç dünyasına dalmıştı. Ardındaki ateşin başına öbeklenmiş dostları, neşe ile zaferlerini kutluyorlardı. Devasa şarap galonları bir açılıyor, bir boşalıyordu. Yakındaki köyden gelen dansözlerin sıcak kahkahaları, soytarı ve hokkabazların tiz çığlıklarına karışıyordu.

Neşeli gruptan bir savaşçı elindeki şarap galonu ve ağırsarhoş adımlarıyla uçuruma yaklaştı.

"Ey Spartaküs, yiğit liderimiz. Bu bayramı en çok sen hakettin." Uçurumun kıyısındaki adam onlara dönerek, yüzyıllarca sürmüş esaretin ağırlığını taşıyan gözlerini dikerek "Liderlere, efendilere ihtiyacımız olduğça, asla kölelik zincirlerini kırıp özgür olamayacağız" dedi.

Bu sözlerle neşeli kalabalığın üzerine bir ağırlık çöktü. Kahkahalar ve ve naralar kesildi. Şikayet belirten sözler sarfetmeye çalışan birkaçını yaşlı, eski köleler susturdu.

Spartaküs, kararın şafağın yalçın dağlar üstünde oluşturduğu tabloya dönüp, derin düşüncelere daldı.

Yendiği kadar yenilmiş, yenildiği kadar yenmişti. Özgürlük bir gölge gibiydi. Ona doğru her adımda uzaklaşıyordu. Önlerinde uzun, dolambaçlı, çetin bir yol vardı. Belki de umut, ankanın kanatlarında saklıydı.

Sebastian Hayalet'e inanmıyordu, fakat son iki haftadır başına gelenler onu inanmanın eşiğine getirmişti. Hayalet anı kayıtlarında esasen var olmayan biriydi ve zaman zaman, birileri ona rastladığını iddia ederdi. (Fakat her nedense hiç bir zaman Hayalet'e dair kanıt bulunamazdı.) Anılar ise neredeyse son yüz elli yıldır pek çok kişiye ek gelir sağlayan bir teknolojiydi. İnsanlar beyinlerine yerleştirilen bir çip sayesinde tüm anılarını kaydedebiliyor ve anılarını satarak para kazanabiliyorlardı. Fakat son elli yıldır insanların hayatlarının giderek tekdüzeleşmesi ilgiyi eski anılara çekiyordu.

İki hafta kadar önce sentetik içkiyi fazla kaçırdığı bir gece ağa girmişti. Bir kaç anıya bağlanmış ve abuk subuk şeyler görmüştü. O an gördüklerini içkinin etkisine bağlamıştı, ancak iki haftadır süren acayip rüyalar şimdi başka türlü düşünmesine sebep oluyordu.

Sebastian iki haftadır gördüğü rüyalarda pek çok insan olduğunu hatırlıyordu. Bu insanlarla birlikte yürüdüğü oluyordu, onlarla kavga ettiği, onlarla birlikte şarkı söylediği ya da onlardan kaçtığı. Eğer rüyasında yalnızsa bu sefer de olamayacak ıssız bir yerde görüyordu kendini. Bir dağa tırmanırken, bir denizin ortasında yüzerken ya da bir ormanda gezinirken.

Normal bir insanın hayatı boyunca, ilişki kurduğu beş on kişi olurdu. Onlar da insanın işiyle ilgili olurdu. Akıllı binalar bir insanın tüm ihtiyaçlarını karşılamaya yeterdi. Üstelik diğer insanlarla yapmak isteyebileceğin her şeyi ağ üstünden, odandan bile çıkmadan yapabiliirdin. Ayrıca normal bir insan asla şehirden çıkmazdı; çıkması gerekmezdi. Asit yağmurlarına dayanıklı iş robotları uzak mesafelerdeki işleri insanların kontrolünde gerçekleştirirdi. Yine asit yağmurları yüzünden kimse açık havada öyle uzun süreler geçmezdi.

İşte bu nedenlerden ötürü bu rüyalar her normal insanı rahatsız edeceği gibi Sebastian'ı da rahatsız ediyordu.

Neler döndüğünü bulmak için iki hafta önce bağlandığı tüm anılara tekrar bağlandı. Fakat bu sefer hiç bir şey olmadı. Çoğu saçma sapan anılardı. Sebastian gördüklerinin içkinin yan etkisi olduğuna kendini ikna etti ve araştırmayı kesti.

İki gün sonra bir elektronik gazetede Hayalet'e dair bir habere rastladı. Onun başına gelene çok benzer bir olay dünyanın bir ucunda başka birinin başına da gelmişti ve bu sefer ki adam Hayalet'i gördüğünü söylüyordu, güya Hayalet adamla konuşmuştu.

Sebastian bu habere pek inanmadı; kendini de fazla sıklamadı ve hayatına devam etti. Sıradan bir teknisyen ve gayet normal bir insandı Sebastian. Sabahları normal bir insan gibi uyandı ve bilgisayar fabrikasındaki işine gitti. Akşamları ya sanal seks aletiyle oynadı ya da anılara takılmaya devam etti. Artık rüyaları da normale dönmüştü. Ağdaki arkadaşlarıyla

muhabbet ediyor ve normal bir insan gibi evinden işine, işinden evine gidiyor ve normal bir insan gibi işi dışında kimseyle konuşmuyordu. Neredeyse mutluydu. Ta ki...

Rüyasında bir çocuktü ve göl kenarındaki bir bankta oturuyordu . Yanında yaşlı bir adam vardı. Yaşlı fakat cüssesinden bir şey kaybetmemiş olan bu adam bir pipoyu zahmetsizce içiyor, Sebastian da elindeki pamuk helvayı iştahla yiyordu. Bir süre, başka bir şey yapmaksızın, pipo içerek ve pamuk helva yiyerek oturdular.

Sonra yaşlı adam piposunu temizleyip kaldırdı. Sebastian ise bitmiş pamuk helvasının çubuğuyla oynuyordu. Yaşlı adam bir süre Sebastian'ın oynamasını izledi, fakat Sebastian izlendiğini anlayınca oynamayı bıraktı ve o da yaşlı adama bakmaya başladı. Yaşlı adam sonunda konuşmaya başladı.

"Savaşlar, savaşçılar, kılıçlar ve kavgalar geçmişte kalmış gibi Sebastian. Artık iyi bir savaşçı ya da iyi bir avcı olamayız. Artık sadece normal olabiliriz. Başarı ölüyor. Kurallara uymayan dehalara ve gerçek liderlere artık dünyada yer yok gibi. Sen ve senin gibi çağının normal olan herkes; siz sadece yaşıyorsunuz. Kazandıklarınız ya da kaybettikleriniz gerçek değiller.

Sen gerçek misin Sebastian?"

Yaşlı adamın yuvarlak suratı, esmer teniyle, tenindeki kırışıklarla, kırılmış uzun ve geniş sakalıyla, yana taranmış eski moda saçlarıyla birleşince ona çağından çok önce yaşamış bir adamın dünyada dolaşan hayaletini anımsatıyordu.

Ve Sebastian yanıtladı:

"Ben gerçeğim. Öyle değil mi?"

"Bilmiyorum Sebastian. İnsanlar için, sanal dünyanızı oluşturan mağaranın duvarlarına düşen bir gölgesin sen. Diğerlerinin gölgelerden başka gerçek bilmeyişi seni gerçek yapar mı?"

Varolmasına tabii ki varsın. Benden daha gerçeksın üstüne üstlük. Fakat var olmak gerçekleri görmeye yetmez."

"Ne yapmam gerekir gerçekleri görebilmek için?"

"Uyanman gerekir Sebastian."

Ve sebastian uyandı. Fakat bu sabah yirmisekiz yaşında, yalnız ve hayatını boşa harcadığını hisseden biri olarak uyandı. İlk iş olarak bilgisayarı açtı ve başlığını taktı. Zihinsel virüs tarayıcı programı çalıştırdı. Gözlerini kapadı ve arkasına yaslandı. Program çalıştıkça hayatını düşündü, dünyayı ve geleceği düşündü.

Sonra program şu sesli mesajı verdi:

"Zihninizin F-180920-KM-38702603 nolu sektörünün 13b67t98 nolu fragmanında bir virüs tespit edilmiştir. Virüs temizleme prosedürünü çalıştırmamız önerilir. Virüs temizleme işleminin yol açabileceği travma ve hafıza kayıplarından şirketimiz sorumlu değildir.

Virüs temizlensin mi?"

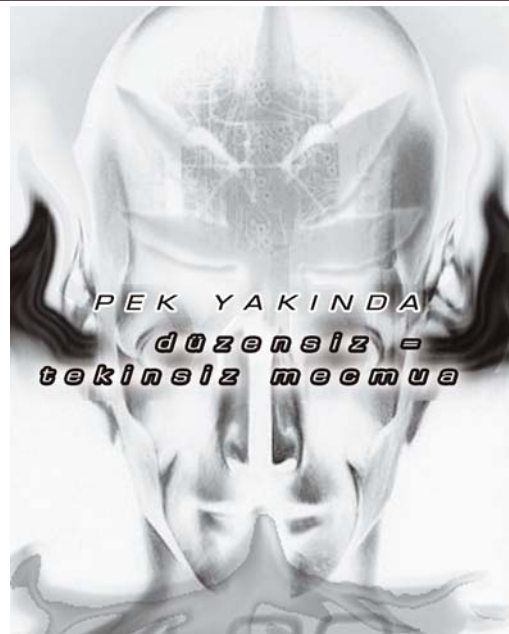
Sebastian yanıtladı: "Hayır."

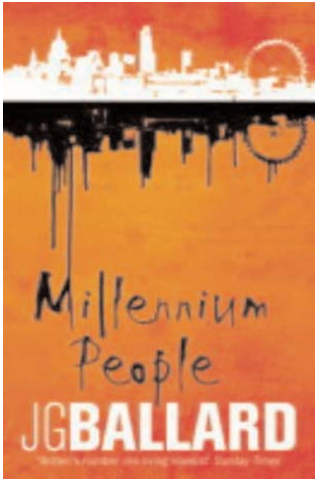
Kaçış, yalnızlık, huzursuzluk kavramları modern dünyanın insanının hayatını etkileyen temel problemlerdir. D.H. Lawrence'ın "Adaları Seven Adam" uzun öyküsü bu problemleri Ütopya-Disütopya kavramlarının birleşimleri ve karşıtlıkları üzerinden ele alan önemli bir yapıt.

Adalara sevdalı baş kişi öncelikle anakaraya yakın büyük bir ada satın alır. 'Tek yumurtalık bir yuva' düşüncesi ile bir başına yerleştiği adasında kısa sürede kaçtığı dünya ile bağ kurmak zorunda kalır. Tek başına kaldığı sürede kaçtığı uygarlığın toplumsal bilinçaltındaki hayaletleri peşini bırakmaz. Yalıtılmış zamandışı dünyasında düşlerini kanlı rahipler, korsanlar gibi ürkünç figürler kaplar. Adalı girdiği hastalıklı süreçten kurtulmak için adasına çok sayıda çalışan alır. Artık amacı küçük bir yeryüzü cenneti yaratmaktır. Kısa sürede ada hayvanlar, tekneler, insanlarlarla dolar taşar. Adalı kaçtığı kentin küçük bir kopyasını kendi elleriyle kurmaktadır. Adalının sahsında uygarlıktan kaçma düşü bir çeşit iktidar itkisine dönüşür. Artık sahibi çalışanların efendisidir. Görünüşte her şey iyi gitmektedir. Hizmetliler çalışkan, uyumlu, vefalı; efendi ise hoşgörülüdür. Fakat çıkar ve bencillik üzerine kurulu bu pembe rüya kısa sürede yerini kabusa bırakır. Hayvanlar telef olur, çalışanlar adayı terketmeye başlar, sürekli kabaran faturalardan efendinin ekonomisi gittikçe bozulur. Adalı beşinci yılın sonlarında adayı satmak zorunda kalır. Adalı dış dünyaya geri dönmek yerine hala kendisine ait olan daha küçük diğer adaya beş çalışanı ile taşınır. Kurduğu kitaplık ile çiçekler üzerine yazmağa başladığı kitabına yoğunlaşır. Artık yeni adanın efendisi değildir. Kendi yemeğini pişirir, çalışanları ona adı ile hitap ederler. İlk adasında güç ve iktidar duygusunun doyunluğu ile cinsellikten

uzak duran adalı, mütevazi bir hayat sürdürdüğü yeni adasında çalışan bir kadınla sevgili hayatına başlar. Yaşadıkları aşktan çok bedensel doyum üzerinde yükselen sorunlu bir birlikteliktir. Yeni adasında yeterlilik ve huzurla dolan adalı için bu ilişki yeni buhranlara sebep olur. Çocukları olacağı haberiyle kadınla evlenir, varını yokunu ona bırakır ve satın alabildiği küçük bir taş parçası olan üçüncü adasına tek başına yerleşir. Artık yakından geçen tekneler bile insanları anımsattığı için ona katlanılmaz gelmektedir. Adaya aldığı koyunlar ve bir kedi bile fazlalık haline geelmıştır. Tek arzusu, doyum kaynağı mutlak yalnızlıktır. Kulübesindeki uygar dünyayı anımsatan her şeyi yok eder. İnsanlar, canlılar, kültür; dış dünyaya ait şeyler ona tiksinti vermektedir. Yalnızlık tutkusu gönüllü tecride, küçük ada ise ana rahmine dönüşür. Fakat aniden çıkan kar fırtınası adasının onun için bir tabuta dönüştüğü gerçeğiyle onu yüzleştirir. Uygar dünyaya kaçmaya yönelik çabaları boşa çıkar. Artık ona eşlik edecek tek şey ölümdür.

Robinsonad ile ütöpik edebiyat arasında kalan bu öykü Lawrence'ın önemli eserlerindedir ve bu yönüyle bilim kurgunun geniş evreninde değerlendirilmesi yalnız olmaz. Yazar bir romana yayabileceği öyküyü bir ada gibi sınırlamıştır. Bu sayede uzun karakter tahlillerine değil, evren ve insan üzerine kısa ama vurucu tespitler yapma imkanı bulur. İlk ada, adalının düzenlediği öznel bir dünyadır. İkinci ada ise sadaece bir tür sığınaktır ancak. Üçüncü ada ise gönüllü bir sürgün mekanı. Bu üç ada aynı zamanda adalının yaşadığı kişilik yarılmasının ve derinleşen ruhsal sorunlarının katmanlarındadır oluşturur. Bir ada kadar yalnız olan adalı, burjuva bireyin tükenişinin izdüşümüdür aynı zamanda.





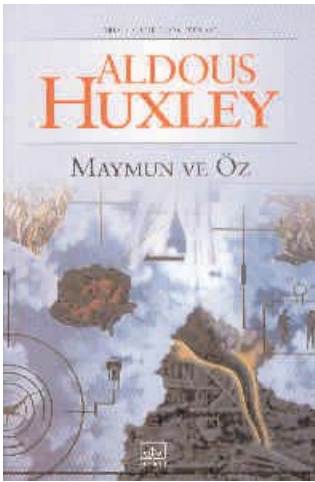
Yayın Dünyasından

Ayrıntı yayınları, İngiliz yeni dalga Bilimkurgusunun öncüsü G.J Ballard'ın yapıtlarının basımına "Süper Kent" ve "Beton Ada" romanlarıyla devam etti. Süper Kent, Ballard'ın klasik dedektif romanını yapı bozuma uğratıp, kendine özgü yakın gelecek Bilimkurgusuyla birleştirdiği üçlemenin ikinci kitabı.

Dizinin ilk kitabı "Kokain Geceler" 2001 yılında, yine Ayrıntı yayınlarında okurla buluşmuştu. Dizinin son kitabı, "Millenium People" da Ayrıntı'nın yayın programına alındığını duyuralım.



I. Asimovun ünlü robotlar serisinin ilk kitabı olan "I Robot" (Ben Robot) içindeki öykülerden biri, değişikliklere uğratılarak aynı adla Alex Proyas tarafından sinemaya aktarıldı. İthaki yayınları bu arada büyük ustanın eserlerini "Vakıf" serisi ile başlayarak yeniden basıyor.



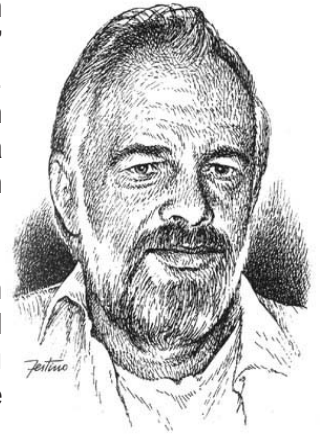
Yine İthaki yayınları, "Cesur Yeni Dünya" ve "Ada" romanlarının ardından A. Huxley'in "Maymun ve Öz" adlı bilimkurgu yapıtında ilk defa türkçede yayınladı.3. dünya savaşı sürecini ele alan bu apokaliptik eserde, Huxley teknolojinin yaşam daki rolünü sorguyor.

Albemuth'dan

Albemuth, düzensiz yayın faaliyetinin ikinci yılını bitirip, üçüncü yılına yeni bir sayının hazırlıklarıyla girdi. İnternet ve yazılı basından dikkate değer birçok yaklaşımla karşılaştıkça da nedense fanzini alan/okuyan kişilerle yeterince temas kuramadığımız düşüncesindeyiz. Fanzin'in başladığı dönemlerde var olan İzmir Kollektif Bilimkurgu Etkinlikleri'ne yer vermemiz belkide okurların kafasında yerel bir hareketle karşı karşıya oldukları fikrinin oluşmasına neden oldu. Oysa, bilimkurgu gibi evrensel bir sanatı konu alan Albemuth'un il, ilçe, bölge gibi kavramlarla sınırlamak hem olası değil hem de kendine karşı olurdu. Bu yüzden okurlarımızı her konuda (üretim, öneri, eleştiri vb.)bizlere ulaşmaya çağırıyoruz. Motto'muzdaki "Özgür Basın" ibaresini hisseden okurlar, zaten bizlerin belli mekan kurum ya da kuruluşlardan bağımsız olduğumuzu biliyorlar. Metinlerinizle, görüşmek üzere.

Altın Kitaplar, ünlü yazar P.K Dick'in, bir kısım öyküsünü "Hesaplaşma" adıyla bir araya getirdi. Derlemeye adını veren öykü, geçtiğimiz sezonda sinemalarda gösterilen "Paycheck"

6.45 yayınları da Dick'in en ünlü yapıtları arasında kabul edilen "Simulakra" adlı romanını Türkçe'ye kazandırdı.



90'lı yıllarda Sarmal Yayınevi William Gibson'ın "Spawli" üçlemesinin ilk iki kitabı "Neuromancer" ve "Count Zero" (Sıfır Noktası) adlı romanlarını yayınlamıştı. Bilimkurgu severler dizinin üçüncü kitabı "Mona Lisa Overdrive" ı yıllarca hararetle beklemişlerdi. Bu uzun bekleyiş Altın kitapların seriyi yeniden ve bu kez tam olarak basmasıyla sonuçlandı. Kitaplar yayınevinden Matrix Avcısı (Neuromancer), Kont Sıfır (Count Zero) ve Mona Lisa (Mona Lisa Overdrive) adlarıyla yayımlandı. Şimdi bilimkurgu severler Gibson' un Cyberpunk türünü oluşturan diğer önemli yapıtlarında dilimize çevrilmesini bekliyorlar.

